

ANGÉLIQUE VAN DEURSEN

ONBEGREPEN

Mijn leven met verward gedrag

JUST
PUBLISHERS

In mijn eerdere boeken ‘Het duivelskind’ en ‘Ik was geen duivelskind’ noem ik mijn echtgenoot Erik en mijzelf Angel. Dat voelde bij het eerste boek, waarin ik nog niet in ‘t openbaar sprak en schreef heel goed. Inmiddels echter noem ik hem in het openbaar en op social media gewoon Tonnie, wat zijn echte naam is.

Mijn eigen naam Angélique gebruik ik ook al lange tijd. Voor dit boek voelt het voor ons beiden veel beter om onze eigen naam te gebruiken.

Van sommige personen zijn de namen veranderd vanwege de privacy.

‘Carpe Diem’

VOORWOORD

‘Onbegrepen gedrag’ is hoe we het voortaan moeten noemen als mensen verward zijn. Omdat dit prettiger zou zijn. Toch vind ik het maar een lastige nieuwe benaming. Zelf ben ik twintig jaar met periodes meer en minder in de war geweest. Zwierf ik verward over de straat, me niet bewust van waar ik was, en wat ik deed. Ik was overduidelijk verward en ik kon dat niet voorkomen of eruit komen. Als je me zou zeggen: “Jij bent iemand met onbegrepen gedrag”, zou dat voor mij impliceren dat ik er iets aan kon doen. Dat ik bewust gedrag vertoonde dat niet wenselijk was.

Wat is onbegrepen gedrag? Gedrag dat als moeilijk hanteerbaar wordt ervaren. Voorbeelden van onbegrepen gedrag zijn: agressie, angst, onrust, schelden, vloeken, slaan, schoppen, uitkleden, dwalen, weglopen, depressie, apathie.

Als je de achtergrond van mensen kent, is veel gedrag niet meer zo onbegrepen, al besef ik wel dat de meeste mensen je achtergrond niet kennen. Het is natuur-

ONBEGREPEN

lijk ook heel ingewikkeld om een term te hanteren die iedereen recht doet. Lastig vind ik het ook dat we dingen telkens anders moeten noemen, woorden op een goudschaaltje moeten wegen en de dingen niet meer benoemen zoals ze zijn. In de volksmond zal het nog lang 'verward' heten. Voor mij persoonlijk voelde het ook zo, ik wás verward. 'Onbegrepen' doet mij meer pijn. Na jaren van incest en mishandelingen waarin niemand me zag en hoorde, waren er gevolgen. En dat moet nu onbegrepen heten, snap je waarom dat mij juist zo triggert? Ik werd al jarenlang onbegrepen, ondanks de subtiele aanwijzingen die ik gaf. Van de bovenstaande beschrijving kan ik er nogal wat op mijn conto schrijven, angst, onrust, dwalen, weglopen, depressie, apathie. Hoe onbegrepen kun je in deze maatschappij zijn?

Hoe vaak ik wel niet op social media van lotgenoten langs zie komen: 'Ik ben te complex, ik ben uitbehandeld, ik ben een hopeloos geval.' Dat doet me zoveel verdriet. Ook ik kreeg te horen van de psychiater: "Dit is uw leven, beter wordt het niet, meer kunnen we niet voor u doen." Het veroorzaakte een enorme error in mijn hoofd. Een wanhoop die ik nog niet eerder had gevoeld. Mijn leven bestond vaak uit uren over de straat zwerven in een toestand van totale verwardheid. Er zijn heel wat E33 meldingen voor mij eruit gegaan (E33: *'overlast door persoon met verward gedrag' is de code waarop de politie meldingen rondom personen met verward gedrag registreert in hun registratiesysteem*).

Minstens drie keer per week door de politie of ambulance naar huis gebracht worden. Altijd in angst leven, herbelevingen, nachtmerries, kortom: mijn kwaliteit van leven was minimaal. En dan zeggen ze tegen je: “Dit is het dan, je wordt niet meer beter.” ‘Te complex’ te horen krijgen is het onvermogen van een hulpverlener om jou adequaat te kunnen behandelen. En wat dan? Hoe moet je dan verder met je leven en is er nog wel een leven mogelijk? Ik neem je mee om je een kijkje te gunnen in mijn verward-zijn. Ik laat je meekijken in stukjes uit mijn jeugd om te snappen waar verward-zijn vandaan komt. Lees mee en kijk naar de mens achter een verward persoon. Zou het me lukken om de verwarde periodes achter me te laten?

Ik knipper met mijn ogen om te proberen scherp te stellen. Het voelt alsof ik zweef en de wereld een vage vlek is. Het eerste wat ik zie is mijn hand, stevig vastgehouden door een veel grotere hand. Ik kijk op en zie een politie uniform. Als ik opkijk zie ik een vriendelijk gezicht. “Kom maar meisje, ga maar met mij mee naar de auto, daar is het warm,” zegt de man. Om me heen kijkend zie ik dat het donker is en dat we op een leeg industrieterrein zijn. Ik voel de kou in mijn botten trekken. Het is midden in de winter en het enige wat ik draag is een broek, een T-shirt en sokken. Die sokken staan op een laagje sneeuw en ze zijn kletsnat. Gedwee stap ik de auto in en begin te rillen van de kou die ik nu pas voel. Hoe kom ik hier, wat is er gebeurd? Ik heb

geen idee en voel me zo verward. Pas na een tijdje kan ik vertellen hoe ik heet en waar ik woon. Ik schud een keer met mijn hoofd dat vol met watten lijkt te zitten. Mijn god wat schaam ik me. De agenten durf ik niet aan te kijken en ik stamel sorry, sorry, sorry. Ik voel me zo ver van mezelf af staan. Mensonterend vind ik het om totaal verward, ver verwijderd van de realiteit, me niets meer realiserend, op straat gevonden te worden.

‘De Nederlandse politie kreeg in 2023 een record-aantal meldingen binnen van overlast door personen met verward gedrag. In totaal ontving de politie vorig jaar 141.759 meldingen. In 2024 is het aantal meldingen over personen met verward gedrag weer gestegen. De politie registreerde 149.853 incidenten. Dat is een stijging van 6 procent ten opzichte van 2023’.

We lezen regelmatig in de krant berichtjes over verwarde personen. Sommigen zijn een gevaar voor zichzelf of voor anderen. Velen zijn dat niet, maar ze kosten de politie wel steeds meer tijd. In talkshows, nieuws en kranten gaat het er steeds vaker over, dat de politie en andere hulpverleners steeds meer tijd kwijt zijn aan verwarde personen. Maar achter elke verwarde persoon staat ook een mens. Hoe kan het zover komen? Wat is er gebeurd in iemands leven dat dit gebeurt? De hulpverlening lijkt er geen antwoord op te hebben, weet niet hoe ze mensen terug naar de maatschappij kan bege-

leiden. Zelf was ik bijna twintig jaar lang, met wat tussenpozen, een verward persoon. Ik kreeg te maken met omstanders, politie, ambulance, hulpverleners. Vooralsnog met heel veel schaamte, machteloosheid en wanhoop.

Als je dit leest is je eerste gedachte misschien ‘dit zal mij nooit overkomen’. Maar iedereen kan door een trauma, psychose, dementie of een verslaving (tijdelijk) verward raken.

In mijn eerste boek ‘Het duivelskind’ kun je mijn verhaal lezen. Ik ben 25 jaar lang seksueel misbruikt, voornamelijk door mijn vader maar ook door mijn moeder en opa. In dit boek komen mijn verleden en heden samen met veel nieuwe herinneringen die verklaren hoe onbegrepen gedrag kan ontstaan. Door verhalen van mijn man, omstanders en hulpverleners is mij duidelijk geworden hoe ik reageerde in verwarde toestand, daarom kan ik dit beschrijven.

MOEDER OF LOEDER?

Ze was er, in stilte, soms als een schim. Altijd heeft ze geweten wat mijn vader met me deed. Het gebeurde niet, zoals bij veel gezinnen, stiekem. De slaapkamer van mijn ouders lag naast die van mij. Als mijn vader in de nacht naar me toekwam om me te verkrachten deed hij nooit de deur op slot, sterker nog, die stond gewoon open. Soms zag ik haar staan als een schim in de deuropening, kijkend naar wat er gebeurde. In complete stilte, geen woord of kreetje van afschuw kwam er over haar lippen. Haar rol vind ik moeilijk, was ze een slaaf van haar echtgenoot? Ze schikte zich altijd in zijn bizarre wensen. Zo wilde hij haar nooit zien in een broek, ze had vrijwel altijd jurken of rokken aan. Ze was fantastisch met de naaimachine en maakte veel van haar en mijn kleding zelf. Toen ik kleiner was maakte ze voor zichzelf en voor mij dezelfde jurken, fantastisch vond mijn vader dat, we waren 'zijn meisjes'. Hij was dol op vrouwen met hoge hakken en dus had mijn moeder die altijd aan. Zelfs als ze gingen wandelen, liep ze op hakken. Later als mijn vader een elektrische rolstoel krijgt vanwege zijn reuma, houdt hij totaal geen reke-

ning met haar. Zij is kleiner dan ik en ik ben maar 1.50 meter. Dan zie ik haar bijna achter hem aan rennen op haar hoge hakken, ik voel boosheid maar zeg, uit zelfbehoud, maar niets.

Ze kon fantastisch koken en dat was maar goed ook, want hij wilde elke dag soep, hoofdgerecht met vlees, groente en aardappelen en een toetje, dat laatste mocht dan wel uit een pak komen. Ze besteedde daar veel aandacht aan, achteraf denk ik omdat het een manier was om hem tevreden te houden. Ze werkte zwart en deed het huishouden bij een arts, een notaris en een chef van mijn vader. Een vrouw die werkte, dat mocht wel van mijn vader, maar dan wel in een 'vrouwenbaan', poetsen dus. Daarnaast zorgde ze dat ons huis altijd heel schoon en opgeruimd was, ook een eis van hem. Hij deed zelf helemaal niets in het huishouden en het aanrecht, dat was een plek voor vrouwen. Hij had mij en hij had haar, zodat hij kon leven als god in Frankrijk. Hij had ons om alles schoon te houden én om in zijn seksuele behoeftes te voorzien.

Mijn moeder had ook iets zachtvaardigs over zich. Ze zat, als ik uit school kwam, altijd klaar met een koekje en een kop thee. Dat voelde dan wel weer heel knus, al moest ik over elk woord wat ik zei goed nadenken. Want ik wist dat ze elk verkeerd woord direct aan hem doorbrieftte. In haar gezicht zag ik niet het harde en kille wat ik bij mijn vader zag. Ze kon me ook glimlachend